

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА НАВІГАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ СУДНОМ

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри навігації та
управління судном

Протокол № 1 від «1» вересня 2026 р.

 Олег ТОВСТОКОРИЙ

СИЛАБУС З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Комерціалізація наукових досліджень

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: J «Транспорт та послуги»

Спеціальність: J5 «Морський та внутрішній водний транспорт»

Освітньо-наукова програма: Транспортні технології: експлуатація, ремонт
та управління рухом засобів водного транспорту

Семестр / курс навчання: другий / перший

Статус освітнього компонента: обов'язковий

Форма навчання: заочна

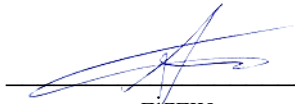
Херсон 2026 р.

Силабус з освітнього компонента (ОК) «Комерціалізація наукових досліджень» розробила к.е.н., доцент Стовба Т.А.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-наукової програми

Андрій БУКЕТОВ
ПІБ

підпис

Завідувач аспірантурою та докторантурою

Едуард АППАЗОВ
ПІБ

підпис

Наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів, молодих вчених

Протокол № 1 від «3» вересня 2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітньої компоненти	Комерціалізація наукових досліджень
Викладач	к.е.н., доцент Стовба Т.А.
Контактний номер викладача	+380997130813
E-mail викладача	stovba.tan2023@gmail.com
Код освітньої компоненти з освітньо-наукової програми	OK7
Обсяг освітньої компоненти	3 кредити / 90 годин (12 години аудиторних занять, з них 6 годин лекцій, 6 годин практичних занять, 78 годин самостійної роботи)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://mdl.ksma.ks.ua/user/index.php?id=4618
Час проведення занять, консультацій	2 семестр
Передреквізити і постреквізити навчальної освітньої компоненти	«Іноземна мова (англійська) для академічних цілей», «Управління науковими проєктами», «Інформаційні технології в науковій діяльності», «Сучасні стратегії ремонту транспортних систем та засобів», «Ефективність експлуатації та управління рухом засобів водного транспорту»
2. Анотація до курсу	
Набуті знання, вміння і навички знадобляться здобувачам при виконанні наукових досліджень згідно тематики дисертації для управління процесом комерціалізації результатів наукових досліджень. Передбачено дослідити сутність та особливості комерціалізації результатів наукових досліджень; процес комерціалізації науково-технічних розробок; методiku оцінювання корисності технології, етапи та форми комерціалізації нових технологій; порядок ліцензування інтелектуальної власності як форми комерціалізації результатів наукових досліджень; етапи планування комерціалізації наукових досліджень та розробки нових технологій; процедуру реєстрації прав на винаходи та корисні моделі в Україні; види ризиків, які супроводжують комерціалізацію результатів наукових досліджень, та методи їх оцінювання; форми страхування комерціалізації результатів наукових досліджень. Вивчення освітньої компоненти «Комерціалізація наукових досліджень» дозволить використовувати різні форми захисту результатів наукових досліджень; управляти процесом комерціалізації результатів наукових досліджень; менеджерувати ризики комерціалізації результатів наукових досліджень; складати плани щодо комерціалізації наукових досліджень та розробки нових технологій.	
3. Мета та завдання курсу	
Метою вивчення ОК є формування у здобувачів розуміння сутності та особливостей інтелектуальної діяльності, змісту та структури права інтелектуальної власності (ІВ), розуміння механізму та принципів комерціалізації результатів наукових досліджень, структури майнових та немайнових прав на результати наукової діяльності, методів їх оцінки та захисту.	
4. Результати навчання (компетентності) та методи їх вимірювання	
Бути обізнаним щодо інституційного середовища та механізму комерціалізації інновацій; сутності та значення ринку інтелектуальної власності у глобальній економіці, механізми функціонування ринку ІВ у світі, тенденцій та викликів розвитку ринку інтелектуальної власності в умовах глобалізації, перспективи інтеграції України у світовий	

ринок ІВ та розвиток морської галузі через комерціалізацію ІВ; систему міжнародних угод щодо комерціалізації результатів наукових досліджень; застосовувати методику вартісної оцінки об'єктів інтелектуальної власності; здійснювати маркетингові дослідження попиту на результати наукових досліджень; застосовувати способи комерціалізації результатів наукових досліджень та вибирати оптимальний шлях їхньої комерціалізації; розробляти методи управління ризиками комерціалізації результатів наукових досліджень.

Методи їх вимірювання.

Для оцінювання успішності здобувачів очної форми навчання використовується рейтингова система, яка передбачає розподіл балів за виконання всіх запланованих видів робіт: виконання та захист практичних робіт, вирішення кейсів, обговорення наукової доповіді, виконання індивідуального науково-дослідного завдання та тестування на платформі LMS Moodle.

Формою підсумкового контролю є іспит. Здобувачі допускаються до складання іспиту за умови виконання усіх практичних робіт та індивідуального науково-дослідного завдання з ОК.

5. План вивчення навчальної освітньої компоненти

№ з/п	Назва теми	Форма організації навчання та кількість годин для очної форми навчання			Самостійна робота, кількість годин
		Лекційне заняття	Лабораторне заняття	Практичне / семінарське заняття	
1	Тема 1. Сутність і механізм комерціалізації наукових досліджень	-	-	-	7
2	Тема 2. Міжнародна правова охорона результатів наукових досліджень	2	-	1	8
3	Тема 3. Вартісне оцінювання об'єктів інтелектуальної власності	-	-	1	8
4	Тема 4. Маркетингові дослідження попиту на результати наукових досліджень	1	-	1	8
5	Тема 5. Особливості формування та розвитку авторського права	1	-	1	8
6	Тема 6. Технологічний аудит об'єкта комерціалізації	1	-	1	8
7	Тема 7. Комерціалізація майнових прав інтелектуальної власності	1	-	0,5	8
8	Тема 8. Ноу-хау як форма комерціалізації результатів наукових досліджень.	-	-	-	8
9	Тема 9. Управління трансфером і комерціалізацією технологій.	-	-	0,5	8
10	Тема 10. Оцінювання ефективності трансферу технологій	-	-	-	7
Разом годин		6	-	6	78

6. Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	26	Лютий – травень	Розв'язання кейсів, дослідно-творчих

				завдань та їх обговорення
2	Виконання індивідуального завдання на платформі LMS Moodle	28	Березень – травень	Виконання індивідуального науково-дослідного завдання, його захист
3	Опрацювання теоретичного матеріалу	14	Березень – травень	Тестування на платформі LMS Moodle
4	Підготовка до іспиту	10	Березень – травень	Тестування на платформі LMS Moodle
Разом		78	-	-

7. Рекомендована література

Основна:

1. Базилевич В. Д., Ільїн В. В.. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку: монографія. Київ : Знання, 2008. 687с.
2. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підручник. Київ : Знання, 2008. 431с.
3. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / За заг ред канд. юрид. наук, доц. Нестерцової-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. унт внутр. справ, 2017. 140 с.
4. Інтелектуальна власність: підручник / Р.С. Кірін, В.Л. Хоменко, І.М. Коросташова. – Дніпро: Національний гірничий університет, 2012. 320 с
5. Чугрій Н.А. Комерціалізація інтелектуальної власності як необхідна умова інноваційного розвитку підприємства. *Причорноморські економічні студії*. №17.2017.С.137-141
6. Трансфер технологій : підручник / А.А. Мазаракі, Г.О. Андросук, С.І. Бай та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 556 с.

Допоміжна:

1. Стовба Т. А. Економічні та екологічні аспекти комерціалізації результатів наукових досліджень щодо морських суден. Успіхи і досягнення у науці. Серія: Соціальні та поведінкові науки. 2024. № 6 (6), С. 890-901. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-6\(6\)-890-901](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-6(6)-890-901).
2. Полторацька А., Стовба Т., Гребеннікова А. Формування і реалізація механізму комерціалізації результатів інноваційної діяльності. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. №1. С.37–46.
3. Стовба Т.А. Бенчлернінг та систематизація проблем в контексті сталого розвитку морської галузі в умовах BANI–світу. Наукові перспективи. 2023. № 11(41). С. 711-722. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-711-722](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-711-722).
4. Гриньов А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління: Моногр. Харків: ІНЖЕК, 2003.304 с.
5. Перерва П. Г. Трансфер технологій : [монографія] / Перерва П. Г. [и др.] ; под ред. д-ра екон. наук, проф. Перервы П. Г. и д-ра екон. наук, проф. Коциски Д. -Харків : Віровець А. П. ; Мишкольц, 2012. 667 с.
6. Право інтелектуальної власності: Академічний курс: підручник. / О.А. Підпригора (ред.), О.Д. Святоцький (ред.). Київ: ВД «ІнЮре», 2004. 670с.
7. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навчальний посібник / Під загальною редакцією д.е.н., професора Ястремської О.М., к.е.н., доцента Верещагіної Г.В. Харків.:ВД «ІНЖЕК», 2010. 398 с.

8. Управління інтелектуальною власністю / П.М. Цибульов (ред.). Київ : К.І.С., 2005. 448с.
9. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник. Київ: Либідь, 2006. 480 с.
10. Черевко Г.В. Інтелектуальна власність: навч. посіб. Київ .: Знання, 2008. 412 с.
11. Іванюк О.В., Литвинчук І. Л. Інтелектуальна власність: навчально-наочний посібник. Житомир: В.Б. Котвицький, 2014. 163 с.
12. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник. Львів: Галицький друкар, 2015. 280 с.
13. Євтухова С.М., Кулініч Т.В., Стовба Т.А. Бірюзові підходи до управління компаніями: зарубіжний досвід та національна практика. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 13–14. С. 64–71. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.13-14.64
14. Стовба Т.А. Крос-галузовий розвиток людських ресурсів морського транспорту. *Проблеми сталого розвитку морської галузі PSDMI-2024*: матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. м. Херсон, 28-29 листопада 2024 р. Херсон : ХДМА, 2024. С. 122-123. <https://ksma.ks.ua/wp-content/uploads/2024/11/PSDMI-%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-2024.pdf>

Інтернет-джерела:

1. <https://my.gov.ua/info/service/byservicescope-84/1621/documents/0/0>
2. <https://patentscope.wipo.int/search/en/search.jsf>
3. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text
4. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_225#Text
5. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134#Text
6. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text
7. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_066#Text
8. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b07#Text
9. <https://www.hsa.org.ua/lectors/pototskij-mikola-yurijovich/articles/promislovi-zrazki-novi-pravila-rejestraciyi-mikola-potockii>.

Також рекомендується використовувати Закони, Постанови КМУ, наукові статті, інфографіку, відеоматеріали з відповідної теми тощо, посилання на які можна знайти на сайті ОК на платформі LMS MOODLE, у Telegram каналі, котрі регулярно оновлюються.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

2-й семестр

Елементи навчальної діяльності	Кількість занять, завдань	Максимальний бал за вид роботи	Всього за семестр
Виконання та захист практичних робіт	3	9	27
Виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Виступ в аудиторії з тематикою, що відповідає плану ОК	1	43	43
Складання іспиту	1	30	30
Разом максимум за семестр			100

Формою підсумкового контролю є іспит. Здобувачі допускаються до складання іспиту за умови виконання усіх практичних робіт та індивідуального науково-дослідного завдання з ОК.

9. Політика навчальної освітньої компоненти

Згідно з політикою доброчесності науковця та на основі положення про академічну доброчесність у ХДМА СМЯ 04-160-2019 здобувач ступеня освіти доктора філософії повинен виконати наступні вимоги: ефективно використовувати потенційні можливості та зовнішні ресурси для досягнення поставленої мети ОК.

Не допускати плагіату та самоплагіату у своїх працях.

Не пропускати аудиторні заняття. Завчасно приходити на заняття, не користуватися під час занять мобільним телефоном (запізнення і користування телефоном відпрацьовуються написанням реферату).

Самостійно працювати з довідковою та навчально-методичною літературою. Інтерпретувати різні спеціальні терміни в галузі комерціалізації результатів наукових досліджень в умовах цифровізації економіки.

Заохочується додатковими балами активна участь як на лекціях, так і на практичних заняттях з понад оголошених у плані питань та завдань, які свідчать про поглиблену самопідготовку здобувача та опанування даної проблематики, а також приклади та story з власного життєвого досвіду, які підтверджують розуміння зазначеної теми. Оцінюється якість, оригінальність та відповідність темі наведених аргументів.